Published May 28, 2021 Klapalekiana, **57**: 189–193, 2021
ISSN 1210-6100

Ostravský entomologický klub – 50 let činnosti

Ostrava Entomology Club – 50 years of activity

V říjnu 2019 uplynulo 50 let od první schůzky ostravského Entomologického klubu.

Území střední Evropy náleží obecně k entomologicky nejlépe prozkoumaným oblastem, a to zvláště u sběratelsky atraktivních řádů hmyzu. Na dosažení tohoto stavu má mimo profesionální entomology rozhodující podíl masa amatérských entomologů, či pouhých sběratelů hmyzu, kteří svou prací a nadšením přispěli rozhodující mírou k poznání entomofauny střední Evropy. Práce amatérských entomologů by nebyla možná bez výměny zkušeností a poznatků, jak navzájem, tak mezi amatéry a profesionálními entomology z muzejních a vysokoškolských pracovišť. Za tímto účelem vznikaly entomologické společnosti a spolky, včetně regionálních, více méně neformálně sdružujících zájemce o entomologii, působící v jednotlivých krajích a oblastech.

V rámci České republiky patří k významným regionálním spolkům ostravský Entomologický klub, který oslavil v roce 2019 již 50 let své činnosti. Klub vznikl v roce 1969 z iniciativy několika severomoravských entomologů pod patronací Josefa Hřivny, tehdejšího vedoucího Krajské stanice mladých přírodovědců v Ostravě-Porubě, který umožnil, aby se schůzky klubu konaly na Stanici mladých přírodovědců. První schůzky v říjnu 1969 se zúčastnilo 19 entomologů a členská základna se postupně rozrůstala o zájemce jak z Ostravy, tak z bližšího i vzdálenějšího okolí, takže na přelomu 70. a 80. let minulého století měl klub přes 100 členů ve dvou sekcích (Coleoptera, Lepidoptera). V současné době má klub registrovaných okolo 50 členů, z nichž 20–30 z nich se pravidelně účastní zimních sobotních schůzek. Samotný program klubu se během let ustálil na modelu schůzek pořádaných jednou měsíčně v období říjen až březen, zahrnujících přednáškovou činnost, přátelská setkání a výměnné dny pořádané ve spolupráci s bývalou Krajskou stanicí mladých přírodovědců (dnes Korunka – středisko volného času).

Činnost klubu v uplynulých letech byla pestrá. Mimo výměny informací, rad, literatury i vzájemné pomoci členů při výrobě entomologických pomůcek, chovu hmyzu i determinaci sbírkového materiálu, klub organizoval přednáškovou činnost, během které se jeho členové seznamovali se zkušenostmi entomologů, účastnících se zahraničních expedic a sběratelských cest, problematikou bionomie, taxonomie hmyzu i ochrany přírody.

Od vzniku klubu byla významnou součástí jeho činnosti výchova mladých zájemců o entomologii, na tomto poli spolupracoval klub intenzivně s Krajskou stanicí mladých přírodovědců, ve které členové klubu vedli kroužky mladých entomologů. Této činnosti se věnovali od 70. let zvláště Jaroslav Vaněk a po něm prof. Josef Vondřejc.

V letech 70. se členové klubu podíleli rovněž na činnosti Přírodovědné společnosti při Ostravském muzeu, mnozí se účastnili zvláště každoročních společných exkurzí do přírodně hodnotných oblastí jižní Moravy i středního a jižního Slovenska.

Nedílnou součástí činnosti klubu bylo vydávání vlastního časopisu Entomologický zpravodaj, který zvláště v době, kdy bylo jen málo publikačních možností, umožňoval získat začínajícím autorům zkušenosti nutné pro jejich další publikační činnost a členům klubu i širší entomologické veřejnosti informace a podněty pro jejich vlastní aktivity. V letech 1971–1990 vydával entomologický klub v redakci Jaroslava Vaňka a později ing. Jana Sitka ročně 4–6 čísel

Obr. 1. Výbor klubu koncem 70. let, v čele stolu zleva prof. Josef Vondřejc, Lubomír Stiova, František Paikert sen. a Jaroslav Vaněk.
Fig. 1. Committee of the club at the end of the 1970s, at the head of the table from left: prof. Josef Vondřejc, Lubomír Stiova, František Paikert senior and Jaroslav Vaněk.

tohoto časopisu v nákladu okolo 100 kusů. Původním smyslem časopisu bylo v době, kdy byl nedostatek literatury a informací pro začínající adepty entomologie, pomáhat jim radou i informací. V průběhu let byla v časopise publikována rovněž řada příspěvků k faunistice brouků a motýlů. Bibliografii časopisu publikoval Stanovský (2010).

Během 50 let činnosti došlo ke značné obměně členské základny klubu, mnozí členové zesnuli, někteří přerušili činnost ze zdravotních nebo pracovních důvodů. Vzpomenout je nutné zejména dlouholetého jednatele klubu, PaeDr. Lubomíra Stiovu (1925–2014), který se obětavě staral o chod klubu po organizační stránce. Z dosud aktivních zakládajících členů klubu je nutno připomenout předsedu klubu, Františka Paikerta jr.

Za léta činnosti se Ostravský entomologický klub stal fórem, na němž se setkávají amatérští i profesionální entomologové, především z oblasti severní Moravy. V současnosti pokračuje klub ve své činnosti 50. sezonou, a to i díky vstřícnosti vedení Střediska volného času Korunka, na jehož půdě se nadále uskutečňují sobotní schůzky a další klubové akce a lze jen doufat, že tato činnost bude pokračovat i v dalších letech ku prospěchu entomologie, ochrany přírody i všech entomologů, sběratelů, milovníků a ochránců přírody.

October 2019 marked 50 years since the first meeting of the Ostrava Entomology Club.

Central Europe is generally one of the most entomologically explored areas in the world, especially for insect orders that are popular with collectors. As well as professional entomo-

Obr. 2. Rada starších Entomologického klubu, slavnostní schůzka ke 30. výročí vzniku klubu, listopad 1999, zleva Lubomír Stiova, Rudolf Kovář, František Paikert jr. a Karel Stonavský.
Fig. 2. Council of Elders of the Entomological club, formal meeting to mark the 30th anniversary of the club, November 1999. From the left: Lubomír Stiova, Rudolf Kovář, František Paikert junior and Karel Stonavský.

logists, the main contributors have been amateurs or insect collectors. Through their efforts and enthusiasm, they have contributed massively to the knowledge of the entomofauna of Central Europe. The work of amateur entomologists would not be possible without exchange of experience and knowledge, both among themselves and between amateurs and professional entomologists from museums and universities. For this reason, our Ostrava Entomology Club was founded as a friendly association of people interested in entomology, operating in specific areas and regions.

The Ostrava Entomological Club is one of the major regional associations in the Czech Republic, and celebrated its 50th anniversary in 2019. The club was founded in 1969 through the initiative of several North Moravian entomologists under the patronage of Josef Hřivna, the head of the Regional Station of Young Naturalists in Ostrava-Poruba. He allowed the club meetings to take place at the Station of Young Naturalists. The first meeting in October 1969 was attended by 19 entomologists and the membership base gradually expanded to include enthusiasts from Ostrava and almost all of Moravia. In the late 1970s and early 1980s, the club had over 100 members in two sections (Coleoptera, Lepidoptera). Currently, it has about 50 registered members out of which 20–30 regularly attend Saturday meetings during the winter season. The program of the club includes monthly meetings from October to March, lectures, friendly meetings and exchange days held in cooperation with the former Regional Station of Young Natural Scientists (nowadays Korunka Leisure Centre).

Obr. 3. Skupinové foto ze slavnostní schůzky k 50. výročí založení klubu, listopad 2019.
Fig. 3. Group photograph from the formal meeting for the 50th anniversary of the club, November 2019.

The club's activities in recent years have been varied. In addition to the exchange of information, advice, literature and the assistance of members with making entomological aids, insect breeding and identification of collection specimens, the club has organized lectures which have acquainted its members with the experiences of entomologists participating in foreign expeditions and collecting trips, bionomics, taxonomy of insects and nature protection.

Education of young people interested in entomology has been an important part of the club´s activities since its foundation. In particular, Jaroslav Vaněk and later Prof. Josef Vondřejc have devoted their efforts to education of young entomologist since the 1970s.

In the 1970s, the club members also participated in the activities of the Natural History Society at the Ostrava Museum, and together they took part in joint annual excursions to important natural areas of Southern Moravia and Central and Southern Slovakia.

The publication of the club's own magazine Entomologický zpravodaj was an integral part of its activities. In the years 1971–1990, the entomological club published 4–6 issues of this magazine annually, with a circulation of about 100. The editors were Jaroslav Vaněk and later ing. Jan Sitek. The original purpose of the magazine was to provide beginners with help, advice and information at a time when there was a lack of literature and information. Over the years, the journal also published numerous articles on the faunistics of beetles, butterflies and moths. A bibliography of the journal was published by Stanovský (2010).

During its 50 years of its activity, the club's membership base has changed significantly. Many of the members have died, some have ended their membership for health or work re-

asons. Special mention goes to the long-time executive of the club, PaeDr. Lubomír Stiova (1925–2014), who took devoted care of the organization of the club. Of the founder members of the club who are still active, it is important to recognise the club chairman, František Paikert jr.

Over the years, the Ostrava Entomology Club has become a forum where amateur and professional entomologists, mainly from the North Moravia region, meet. Currently, the club continues its activities in its 50th season, with thanks to the helpfulness of the management of the Korunka Leisure Center, where Saturday meetings and other club events are held. One can only hope that this activity will continue in the coming years, for the benefit of entomology, nature protection and all entomologists, collectors, insect lovers and conservationists.

Jiří Stanovský

LITERATURA

STANOVSKÝ J. 2010: 40 let činnosti ostravského Entomologického klubu. [Ostrava Entomology Club – 40 years of activity]. *Acta Musei Beskidensis* (Frýdek-Místek) **2**: 199–208 (in Czech).